

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 3.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.65>

УДК 336.71

A. С. Колесніченко,

*к. е. н., доцент кафедри обліку і фінансів, Національний технічний
університет «Харківський політехнічний інститут»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5007-9082>

I. Ю. Литвинов,

*аспірант кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-8860-4421>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

A. Koliesnichenko,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and
Finance, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"*

I. Lytvynov,

*Postgraduate student of the Department of Accounting and Finance, National
Technical University "Kharkov Polytechnic Institute"*

THEORETICAL ASPECTS TO DETERMINING THE BANK'S FINANCIAL STABILITY

Логіка проведеного дослідження звертається до теоретичного простору, в якому представлено широкий спектр питань, які оперують до

дефініції «фінансова стійкість». Результати аналізу наукових робіт, в яких ґрунтовно розкривається теоретична сутність та зміст поняття «фінансова стійкість», свідчать про відсутність єдиного підходу до визначення цієї важливої економічної категорії. Зважаючи на загальне спрямування більшої частини науковців на результативність, платоспроможність, рентабельність у визначенні фінансової стійкості підприємства, у дослідженні було виділено окремі особливі фокуси в інтерпретації цієї дефініції, зокрема: важливість врахування інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання для його стійкого розвитку, фактор оптимальності при формуванні структури активів, співвідношення власних та позикових коштів, а також стратегічний аспект. На основі висвітлених наукових суджень у розкритті сутності фінансової стійкості комерційного банку було виділено наступні ознаки: збалансованість фінансових ресурсів та їх оптимізація, врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, підтримка необхідного рівня фінансових показників, зокрема, ліквідності, платоспроможності, цільовий характер та стратегічне спрямування при реалізації фінансової стійкості. В результаті проведеного ґрунтовного структурно-декомпозиційного аналізу наукових досліджень з приводу цих питань, авторами сформульовано власне визначення фінансової стійкості комерційного банку. Під фінансовою стійкістю комерційного банку доцільно розуміти інтегральну характеристику банку з позиції результативності його діяльності, що виражається через збалансованість фінансових потоків, підтримку платоспроможності, ліквідності та рентабельності, оптимальність структури активів і капіталу, з врахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та мінімізації ризиків.

The logic of the study turns to the theoretical space, which presents a wide range of issues that operate to the definition of "financial stability." The results of the analysis of scientific papers, which thoroughly reveal the theoretical essence and content of the concept of "financial stability," indicate the absence of a unified

approach to the definition of this important economic category. Taking into account the general direction of most of the scientists on the effectiveness, solvency, profitability in determining the financial stability of an enterprise, the study highlighted some special focuses in the interpretation of this definition, in particular: the importance of taking into account the investment attractiveness of an economic entity for its sustainable development, the optimality factor in the formation of the structure of assets, the ratio of own and borrowed funds, as well as the strategic aspect. On the basis of the illuminated scientific judgments in the disclosure of the essence of financial stability of a commercial bank, the following features were highlighted: balance of financial resources and their optimization, taking into account external and internal factors, maintaining the necessary level of financial indicators, in particular, liquidity, solvency, target nature and strategic direction in the implementation of financial stability. As a result of a thorough structural and decomposition analysis of scientific research on these issues, the authors formulated their own definition of the financial stability of a commercial bank. Under the financial stability of a commercial bank, it is advisable to understand the integral characteristic of the bank from the position of the effectiveness of its activities, expressed through the balance of financial flows, the maintenance of solvency, liquidity and profitability, the optimality of the structure of assets and capital, taking into account the influence of internal and external factors and minimizing risks. Consequently, the substantiation of scientific and theoretical aspects of approaches to understanding the essence of the financial stability of a commercial bank will contribute to the preservation of its financial stability as an important prerequisite for the activation of the process of social reproduction, ensuring economic growth and investment attractiveness of the country.

Ключові слова: *фінансова стійкість, комерційний банк, ліквідність, платоспроможність, рентабельність, оптимізація, ризики.*

Keywords: *financial stability, commercial bank, liquidity, solvency, profitability, optimization, risks.*

Постановка проблеми. В умовах нестабільної економічної та політичної ситуації, недосконалої законодавчої бази, яка регулює ключові соціально-економічні та фінансові процеси, зростає значущість питання щодо забезпечення стабільного розвитку та фінансової стійкості банківського сектору країни. Поступове формування конкурентного ринкового середовища обумовлює необхідність оцінки діяльності та виявлення причин, які можуть впливати на погіршення фінансового стану комерційних банків, з метою збереження їх фінансової стійкості як важливої передумови активізації процесу суспільного відтворення, забезпечення економічного зростання та інвестиційної привабливості країни [1].

За даними інформаційно-аналітичного дослідження стабільності банківського сектору України, проведеного Рейтинговим агентством «Стандарт Рейтинг», було виявлено, що попри всі зовнішні фактори, які обумовлюють численні кредитні ризики, настання дефіциту капіталу не загрожує банківському сектору України. Висновки, отримані в результаті даного дослідження, свідчать про позитивні зміни щодо зростання рівня платоспроможності банківської системи, а також демонструють тенденцію, пов'язану із збільшенням прибутковості банків у зв'язку з високим рівнем ставок за депозитними сертифікатами НБУ та ОВДП [2].

Починаючи з жовтня 2022 року, сукупний регулятивний капітал банків постійно зростає. З того періоду і до 01.07.2023 року цей показник виріс на 28% до 251,5 млрд грн. За цей же період значне зростання продемонстрував норматив адекватності регулятивного капіталу (до 24,3%) і норматив достатності основного капіталу (до 14,81%).

Відповідно до позиції Рейтингового агентства, найбільш значними факторами впливу на стабільність роботи банківської системи у першій половині 2023 року стала діяльність двох груп банків: банки, які контролюються на рівні уряду, та банки з участю іноземного капіталу.

Статистичне підтвердження зазначених тенденцій можна побачити з даних, наведених на рисунку 1.

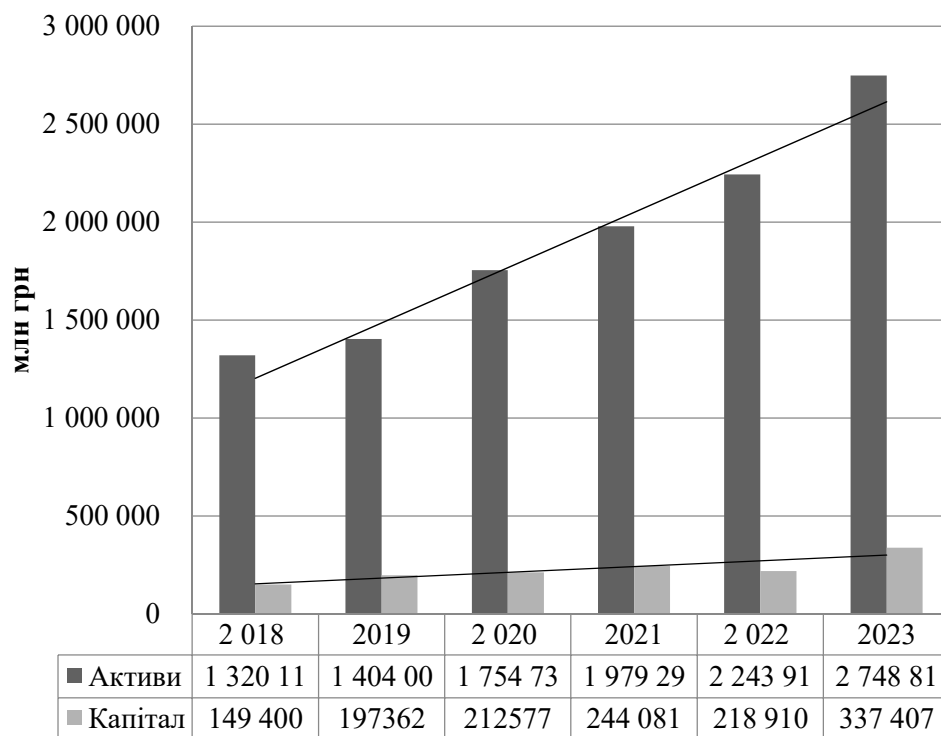

Рис. 1. Зміни активів та капіталу банків України у 2018-2023 рр.
Джерело: складено на основі [3]

Зважаючи на отримані результати роботи банківського сектору продовж останніх років, слід зазначити, що фінансова стійкість і стабільність цих інститутів мають бути не лише короточасними досягненнями комерційних банків, а й стратегічно визначеними пріоритетами розвитку. Належний рівень фінансової стійкості банків є відображенням їх високоефективного функціонування, достатнього нарощування фінансових ресурсів та раціонального управління останніми. Тому, проблема забезпечення та підвищення рівня фінансової стійкості банків є глобальною і тому вимагає розробки загальних концептуальних підходів до визначення сутності цього поняття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансова стійкість в умовах світової економічної кризи є гарантією та умовою виживання будь-якого підприємства, незалежно від форми власності та сфери його діяльності. Якщо підприємство є фінансово стійким, то воно здатне забезпечити

стабільну роботу, з врахуванням непередбачених змін ринкової кон'юнктури і не допустити банкрутств [1, с. 46].

Визначення та аналіз фінансової стійкості висвітлено у багатьох працях вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких слід назвати: С. Приймак [4], Т. Назарову [1], Л. Стригуль [5], С. Скаковську С., Ю. Заблюк [6], Л. Лахтіонову [7] та інших. У банківському секторі проблеми, пов'язані з розкриттям теоретико-методичних особливостей фінансової стійкості, широко досліджуються тамими науковцями: Р. Піскуновим [8], О. Зверяковим [9], В. Орловим [10], Ю. Русіною [11-12], Goldstein I., Korytov A., Shen L. & Xiang H. [13] та іншими. Розкриття сутності поняття фінансової стійкості в сфері діяльності банківського сектору має особливе концептуальне значення, що обумовлено дискусійністю цього питання серед науковців та учасників фінансового ринку.

Мета статті – удосконалення понятійного апарату та обґрунтування науково-теоретичних аспектів щодо підходів до розуміння сутності фінансової стійкості комерційного банку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обґрунтування ролі терміну «стійкість» є важливим, оскільки саме цей термін досить часто використовують у вітчизняних дослідженнях, що характеризують стан фінансової системи України.

Орлов В.В. [10] у своєму дослідженні звертає увагу на те, що у визначенні, яке наводиться в Longman є термін «стійкий» (steady), тому для того, щоб встановити існування зв'язків між даним терміном та основними фінансовими категоріями, що можуть характеризувати стан фінансової системи, науковець скористався програмним забезпеченням VOSviewer та наукометричною базою Scopus, в якій було сформовано запит за ключовими словами «financial steady».

В результаті, за запитом було отримано 595 наукових публікацій, аналіз яких дозволив вченому зробити певні висновки. Головне у цьому контексті, що цей термін наразі практично не зустрічається у програмних

документах міжнародних фінансових організацій, зокрема Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Європейського Центрального банку. Однак, все активніше цю категорію починають використовувати в науковій літературі, присвяченій проблемам фінансової стабільності.

У підтвердження цього факту варто зазначити про зростання кількості наукових публікацій протягом останніх 20 років. Так, після фінансової кризи 2008 року, термін «фінансова стійкість» зустрічається в наукових публікаціях значно частіше (рис. 2). Якщо в 2008 році це було лише 10 публікацій на рік, то в 2020 році їх вже більше 40.

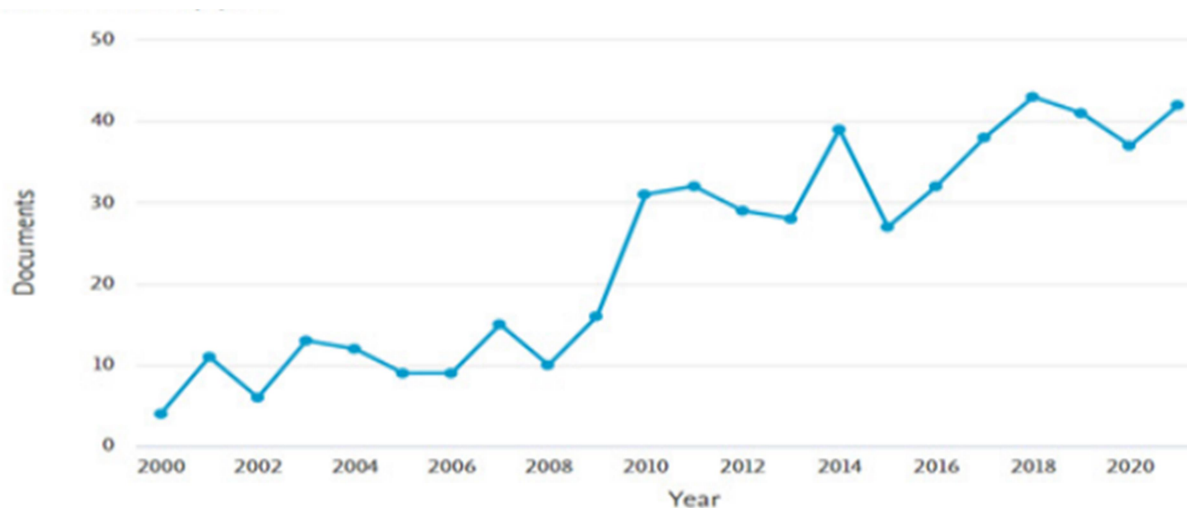

Рис. 2. Динаміка публікаційної активності, з використанням терміну «фінансова стійкість» (financial steady) [10]

Джерело: складено за запитом «financial steady» за даними міжнародної наукометричної бази Scopus

Важливим є також і той факт, що термін «фінансова стійкість» використовується в наукових роботах, автори яких мають афіліцію в світових фінансових центрах та університетах, фахівці яких виступають відомими експертами у сфері вивчення фінансової стабільності та розвитку фінансових систем. Зокрема, найбільша кількість публікацій належить представникам Національного бюро економічних досліджень (США), яке є визнаною світовою установою, що здійснює незалежні економічні дослідження протягом понад 100 років. Більш того, серед дослідників цього

інституту значний перелік лауреатів Нобелівської премії в економічній сфері (рис. 2).

Крім того, примітною є також афіліція авторів за Міжнародним валютним фондом, не зважаючи на те, що в офіційних звітах Міжнародного валютного фонду цей термін застосовується обмежено, але в наукових дослідженнях він з'являється все частіше (рис. 3).

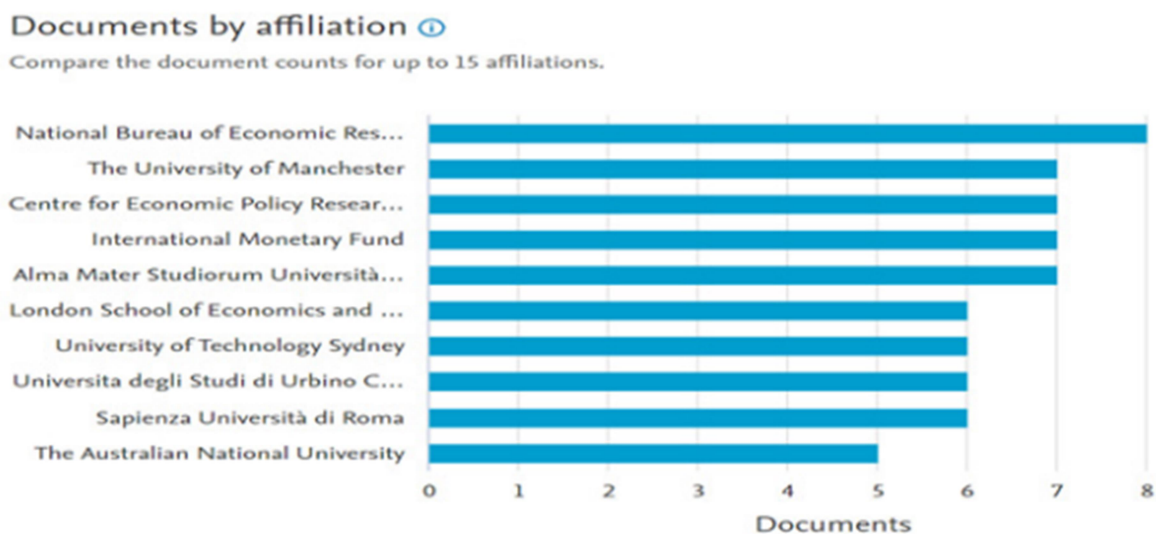

Рис. 3. Афіліція авторів наукових публікацій з використанням терміну «фінансова стійкість» (financial steady) [10]

Джерело: складено за запитом «financial steady» за даними міжнародної наукометричної бази Scopus

Аналіз робіт, в яких ґрунтовно розкривається теоретична сутність та зміст поняття «фінансова стійкість», свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення цієї важливої економічної категорії. Основні підходи до трактування фінансової стійкості у науковому середовищі наведені в таблиці 1.

Зважаючи на загальне спрямування більшої частини науковців на результативність, платоспроможність, рентабельність у визначенні фінансової стійкості підприємства, слід виділи окремі особливі фокуси в інтерпретації цієї дефініції. Так, Приймак С. [4] і Скаковська С. С., Заблук Ю. В. [6, с. 72] вказують на важливість врахування інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання для його стійкого розвитку.

Стригуль Л. С. [5, с. 65] зазначає на ролі фактору оптимальності при формуванні структури активів, співвідношення власних та позикових коштів. Крім цього, необхідно приділити окрему увагу стратегічному аспекту, на якому наголошують вчені. Тобто, фінансова стійкість не є статичним поняттям, а являє інтерес і в контексті розвитку, відтворення, майбутнього використання ресурсів [6, 11, 14].

Таблиця 1. Підходи до визначення поняття «фінансова стійкість»

Автор, джерело	Визначення
Приймак С., Волкова О. [4]	«Надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, довіра кредиторів та інвесторів, а також рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування»
Слободян Н. Г. [14]	«Властивість підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, але і функціонувати і розвиватися»
Марченко Н. А., Деркач А. О. [15, с. 93]	«Стан фінансових ресурсів, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення»
Кучеренко К. В. [16, с. 44]	«Характеристика стабільного фінансового стану підприємства, що забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі використовуваних фінансових ресурсів»
Стригуль Л. С. [5, с. 65]	«Залежність підприємства від ефективного управління фінансовими ресурсами, що характеризуються оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних та позикових коштів, активів та джерел їх формування»
Скаковська С. С., Заблюк Ю. В. [6, с. 72]	«Здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів в мінливому внутрішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах допустимого рівня ризику»
Тищенко В. В. [17, с. 13]	«Стан, коли параметри діяльності підприємства відповідають критеріям позитивної характеристики фінансового стану, говорять про фінансову стійкість підприємства, яка формується під впливом рентабельності діяльності»
Русіна Ю.О. [11]	«...такий стан фінансових ресурсів підприємства, їх розподілу та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу.»
Лахтіонова Л.А. [7]	«...такий стан фінансових ресурсів, за якого суб'єкт господарювання, вільно маневруючи грошовими коштами, здатний шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес оновлення.»
Гудзь Н.В. [18]	«...це такий стан підприємства, за якого забезпечується стабільна фінансова діяльність, постійне перевищення доходів над витратами, вільний обіг грошових коштів, ефективне управління фінансовими ресурсами, безперервний процес виробництва і реалізації продукції, розширення й оновлення виробництва.»

Більш детальне відтворення теоретичного підґрунтя досліджуваного поняття дозволяє зазначити, що категорія фінансової стійкості комерційного банку має розглядатись як комплексне поняття, що в інтегрованому сприйнятті виступає у вигляді компоненти структури механізму забезпечення, який виконує роль об'єкту для реалізації функцій управління. Також, це складова цільової підсистеми, яка визначає оптимальний рівень показників фінансової стійкості та базові передумови функціонування будь-якого банку, що в комплексі має забезпечити ефективне виконання покладених на нього функцій та досягнення на цій основі цілей [19].

Після узагальнення існуючих варіантів трактування фінансової стійкості відносно діяльності комерційного банку авторами було виділено основні визначення цього поняття у науковій літературі (табл. 2).

Таблиця 2. Підходи до визначення поняття «фінансова стійкість комерційного банку»

Автор, джерело	Визначення
Піскунов Р. О., Лазько А. А., [8, с. 273]	«Якісна динамічна характеристика окремого банку як складового елемента банківської системи, яка забезпечує необхідне та достатнє для досягнення поставленої мети кількісне і якісне співвідношення ресурсів, незважаючи на вплив внутрішніх й зовнішніх факторів»
Зверяков О. М. [9, с. 177]	«Здатність банку функціонувати згідно з його стратегією, цілями та задачами під дією різних зовнішніх і внутрішніх чинників, яка може бути оцінена різними показниками»
Вінниченко О.В., [20, с. 376]	«Якісна характеристика фінансового стану банку, що визначається зростання прибутку, достатністю та збалансованістю ресурсів та оптимальним їх співвідношенням з активами, підтриманням на достатньому рівні ліквідності та платоспроможності, мінімізацією ризиків»
Самородов Б. В., Калініна О. О., [21, с. 62]	«Стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю; означає постійну здатність банку відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі»
Тарасенко Ю.Б., [22, с. 250]	«Стан усіх фінансових відносин комерційного банку, що забезпечує безперервність його функціонування та розвиток. Фінансово стійким можна вважати банк, в якому збалансований стан фінансових ресурсів, достатня ліквідність активів та наявності необхідні банківські резерви»
Русіна Ю.О., Легейда А.Г. [12, с. 89]	«Динамічна інтегральна характеристика спроможності банку як системи трансформування ресурсів та ризиків повноцінно виконувати свої функції з урахуванням наявного балансу економічних інтересів, витримуючи вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища»

Детальний аналіз підходів до трактування «фінансової стійкості комерційного банку» різними науковцями дозволяє виділити окремі аспекти у розкритті сутності цього поняття, що наведено у таблиці 3.

Таблиця 3. Ключові аспекти у підходах до визначення сутності поняття «фінансової стійкості комерційного банку»

Автор, джерело	Збалансованість фінансових ресурсів, їх оптимізація	Зовнішні та внутрішні чинники	Ліквідність та платоспроможність	Цільовий характер	Стратегічний розвиток	Мінімізація ризиків
Піскунов Р. О., Лазько А. А., [8, с. 273]						
Зверяков О. М. [9, с. 177]						
Вінниченко О.В., [20, с. 376]						
Самородов Б. В., Калініна О. О., [21, с. 62]						
Тарасенко Ю.Б., [22, с. 250]						
Русіна Ю.О., Легейда А.Г. [12, с. 89]						

Наукові судження у розкритті сутності фінансової стійкості комерційного банку концентрують увагу на наступних аспектах: збалансованість фінансових ресурсів та їх оптимізація, врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, підтримка необхідного рівня фінансових показників, зокрема, ліквідності, платоспроможності, цільовий характер та стратегічне спрямування при реалізації фінансової стійкості. Окремою статтею слід виділити фактор мінімізації ризиків і наявності резервів при оцінці фінансового стану та стійкості банку.

Проведений аналіз теоретичного підґрунтя в галузі вивчення понятійного базису в інтерпретації фінансової стійкості комерційного банку дозволив авторам сформулювати власне визначення цієї економічної категорії.

Так, під фінансовою стійкістю комерційного банку будемо розуміти інтегральну характеристику банку з позиції результативності його діяльності, що виражається через збалансованість фінансових потоків, підтримку платоспроможності, ліквідності та рентабельності, оптимальність структури активів і капіталу, з врахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та мінімізації ризиків (рис. 4).

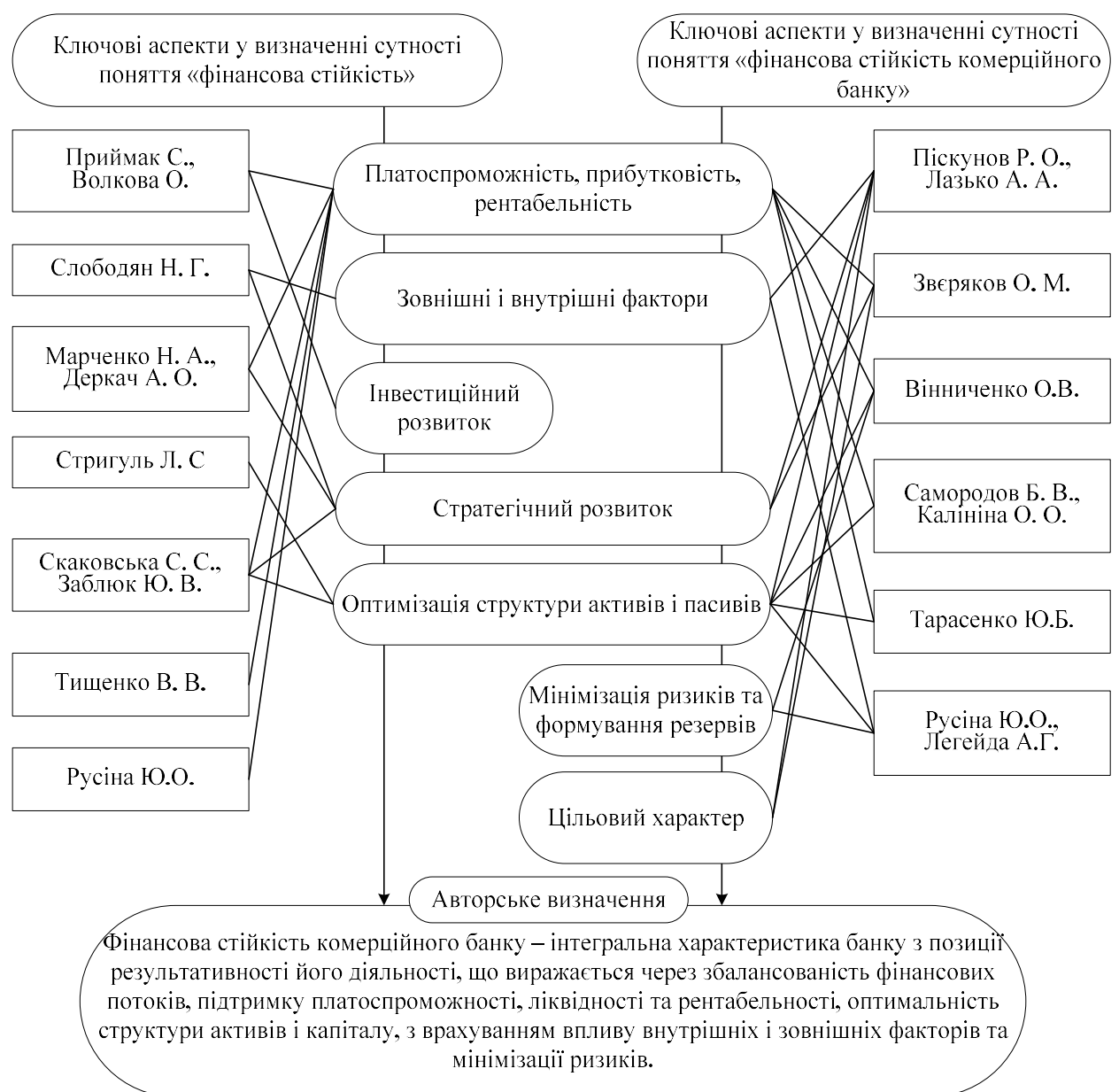

Рис. 4. Обґрунтування визначення фінансової стійкості комерційного банку

Джерело: складено на основі [1; 4-22]

Висновки. Логіка проведеного дослідження звертається до теоретичного простору, в якому представлено широкий спектр питань, які оперують до дефініції «фінансова стійкість». Результати аналізу наукових робіт, в яких ґрунтовно розкривається теоретична сутність та зміст поняття «фінансова стійкість», свідчать про відсутність єдиного підходу до визначення цієї важливої економічної категорії. Зважаючи на загальне спрямування більшої частини науковців на результативність, платоспроможність, рентабельність у визначенні фінансової стійкості підприємства, у дослідженні було виділено окремі особливі фокуси в інтерпретації цієї дефініції, зокрема: важливість врахування інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання для його стійкого розвитку, фактор оптимальності при формуванні структури активів, співвідношення власних та позикових коштів, а також стратегічний аспект. На основі висвітлених наукових суджень у розкритті сутності фінансової стійкості комерційного банку було виділено наступні ознаки: збалансованість фінансових ресурсів та їх оптимізація, врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, підтримка необхідного рівня фінансових показників, зокрема, ліквідності, платоспроможності, цільовий характер та стратегічне спрямування при реалізації фінансової стійкості. В результаті проведеного ґрунтовного структурно-декомпозиційного аналізу наукових досліджень з приводу цих питань, авторами сформульовано власне визначення фінансової стійкості комерційного банку. Під фінансовою стійкістю комерційного банку доцільно розуміти інтегральну характеристику банку з позиції результативності його діяльності, що виражається через збалансованість фінансових потоків, підтримку платоспроможності, ліквідності та рентабельності, оптимальність структури активів і капіталу, з врахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та мінімізації ризиків.

Поглиблені теоретичні засади з питань розкриття сутності фінансової стійкості в сфері діяльності банківського сектору дозволяють переходити до більш складної проблематики, пов'язаної з побудовою теоретико-

категоріального апарату цієї економічної дефініції. Це буде покладено в основу подальших наукових досліджень.

Література

1. Назарова Т.Ю., Гаврик А.А. Фінансова стійкість підприємства в сучасних умовах. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2021. № 5-6(159-160). С. 44-51.
2. Діагностика стабільності банківського сектору 2023: підсумки першого півріччя. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/30/703699/>.
3. Національний Банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/en/>
4. Приймак, С., Волкова, О. (2021). Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство*, (30). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/662/636>
5. Стригуль Л. С. Теоретико-методичне забезпечення визначення фінансової стійкості підприємств різних організаційно-правових форм в умовах мінливого середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. № 6. С. 64-67.
6. Скаковська С. С., Заблюк Ю. В. Фінансова стійкість підприємства та її забезпечення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Еко- номічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 72-79.
7. Лахтіонова Л. А., Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. К.: КНЕУ, 2013. 1091 с.
8. Піскунов Р. О., Лазько А. А. Формалізація теоретичних підходів до визначення фінансової стійкості банківської системи. *Бізнес Інформ*. 2012. №9. С. 272–278.

9. Зверяков О.М. Методологічні основи управління фінансовою стійкістю банківських установ. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №10. С. 175-182.

10. Орлов В.В. Фінансова стійкість та фінансова стабільність: теоретичне узгодження дефініцій. *Наук. вісн. Одес. нац. екон. ун-т*. 2021. № 11/12. С. 42-48.

11. Русіна Ю. О. Управління фінансовою стійкістю підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 12. С. 103–107.

12. Русіна О.Ю., Легейда А.Г. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. *Международный научный журнал*. 2015. № 2. С. 87-90.

13. Goldstein I., Kopytov A., Shen L. & Xiang H. Bank Heterogeneity and Financial Stability. *National Bureau of Economic Research*. 2020. 27376. DOI 10.3386/w27376

14. Слободян Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика. *Економічний аналіз*. 2014. № 18 (2). С. 239–245.

15. Марченко Н. А., Деркач А. О. Напрямки підвищення фінансової стійкості промисло-вих підприємств. *Чернігівський науковий часопис. Серія 1, Економіка і управління*. 2016. № 1. С. 92-97.

16. Кучеренко К. В. Фінансова стійкість як чинник та індикатор економічної безпеки промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 7(2). С. 44-46.

17. Тищенко В. В. Фінансова стійкість підприємства як результат функціонування його системи економічної безпеки (на прикладі м'ясопереробних підприємств): автореф. дис. канд. екон. наук. Черкаси, 2015. 20 с.

18. Бухгалтерський облік: навч. посібник для вчз / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів; М-во освіти і науки України. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Центр учб. літ., 2016. 424 с.

19. Павленко Л. Д., Шкромада Д. Ю., Соколенко К. О. Класифікаційна система факторів забезпечення фінансової стійкості банку в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7041>

20. Вінниченко О. В., Громакова В. В. Теоретичні аспекти фінансової стійкості банку. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 375–381.

21. Самородов Б. В., Калініна О. О. Імплементация вдосконаленої методики визначення фінансової стійкості банку. *Часопис економічних реформ*. 2014. № 4. С. 62-69.

22. Тарасенко Ю.Б. Фінансова стійкість комерційних банків як необхідна умова стабільного розвитку в умовах євроінтеграції економіки України. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2014. Вип. 9. С. 250–254.

References

1. Nazarova, T.Yu., and Gavryk, A.A. (2021), “Financial stability of the enterprise in modern conditions”, *Enerhozberezhennia. Enerhetyka. Enerhoaudyt*, vol. 5-6(159-160), pp. 44-51.

2. Ekonomichna Pravda (2023), “Diagnostics of banking sector stability 2023: results of the first half of the year”, available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/30/703699/> (Accessed 10 April 2024).

3. The official site of National Bank of Ukraine (2024), available at: <https://bank.gov.ua/en/> (Accessed 10 April 2024).

4. Pryimak, S., and Volkova, O. (2021), “Diagnostics of financial stability of enterprises in the face of increased global competition”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. (30), available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/662/636> (Accessed 10 April 2024).

5. Stryhul, L. S. (2016), “Theoretical and methodological support for determining the financial stability of enterprises of various organizational and

legal forms in a changing environment”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 6, pp. 64-67.

6. Skakovska, S. S., and Zabliuk, Yu. V. (2017), “The financial stability of the enterprise and its provision”, *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky*, vol. 1, pp. 72-79.

7. Lakhtionova, L. A. (2013), *Analiz finansovoi stiikosti subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti: monohrafiia* [Analysis of the financial stability of business entities: monograph], KNEU, Kyyiv, Ukraine.

8. Piskunov, R. O., and Lazko, A. A. (2012), “Formalization of theoretical approaches to determining the financial stability of the banking system”, *Biznes Inform*, vol, 9, pp. 272-278.

9. Zvieriakov, O.M. (2012), “Methodological basis for managing the financial stability of banking institutions Metodolohichni osnovy upravlinnia finansovoiu stiikistiu bankivskykh ustanov”, *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 10, pp. 175-182.

10. Orlov, V.V. (2021), “Financial stability and financial stability: theoretical coordination of definitions”, *Nauk. visn. Odes. nats. ekon. un-t*, vol. 11/12, pp. 42-48.

11. Rusina, Yu. O. (2015), “Management of financial sustainability of enterprises”, *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 12, pp. 103-107.

12. Rusina, O.Iu., and Leheida, A.H. (2015), “Ensuring the financial stability of a commercial bank, *Mezhdunarodnyi nauchnyi zhurnal*, vol. 2, pp. 87-90.

13. Goldstein, I., Kopytov, A., Shen, L., and Xiang, H. (2020), “Bank Heterogeneity and Financial Stability”, *National Bureau of Economic Research*, 27376.

14. Slobodian, N. H. (2014), “Analysis and forecasting of the financial stability of the enterprise in modern conditions: methodology and practice”, *Ekonomichnyi analiz*, vol. 18 (2), pp. 239-245.

15. Marchenko, N.A., and Derkach, A.O. (2016), “Analysis and forecasting of the financial stability of the enterprise in modern conditions: methodology and

practice”, *Chernihivskyi naukovyi chasopys, Serii 1, Ekonomika i upravlinnia*, vol. 1, pp. 92-97.

16. Kucherenko, K.V. (2019), “Financial stability as a factor and indicator of economic security of industrial enterprise”, *Ekonomika. Finansy. Pravam*, vol. 7(2), pp. 44-46.

17. Tyshchenko, V.V. (2015), “Financial stability of the enterprise as a result of the functioning of its system of economic security (on the example of meat processing enterprises)”, Ph.D. Thesis, Economy, Cherkasy, Ukraine.

18. Hudz, N.V., Denchuk, P.N., and Romaniv R.V. (2016), *Bukhhalterskyi oblik: navch. posibnyk dlia vnz* [Accounting], 2nd ed., Tsentr uchb. lit., Kyiv, Ukraine.

19. Pavlenko, L.D., Shkromada, D.Yu., and Sokolenko, K.O. (2019), “Classification system of factors for ensuring the financial stability of the bank in modern conditions”, *Efektivna ekonomika*, vol. 5, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7041> (Accessed 10 April 2024)

20. Vinnychenko, O.V., and Hromakova, V.V. (2020) “Theoretical aspects of the financial stability of the bank”, *Biznes Inform*, vol. 5, pp. 375-381.

21. Samorodov, B.V., and Kalinina, O.O. (2014). “Implementation of the improved methodology for determining the financial stability of the bank”, *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 4, pp. 62-69.

22. Tarasenko, Yu.B. (2014), “Financial stability of commercial banks as a necessary condition for stable development in the conditions of European integration of the Ukrainian economy”, *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiiienka. Ekonomichni nauky*, vol. 9, pp. 250-254.

Стаття надійшла до редакції 28.02.2024 р.